

UTAZÓ TÁRGYAK
A kedvenc tárgyam utazáskor

Szerkesztette: Régi Tamás

Tartalomjegyzék

Régi Tamás: Bevezető (az antropológus szemével)	3
Balázsik Réka: Cincin.....	11
Huber Vanda: Plüss bárány	12
Rátz Tamara: A pulóver	13
Kiss Róbert: A svájci bicska	14
Michalkó Gábor: Világlátott kirándulótáska.....	15
Régi Tamás: Naplók	16
Kálmán László: Trabant.....	17

Régi Tamás: Bevezető (az antropológus szemével)

2006-ban az angliai Leeds Metropolitan University-n tizennégy PhD hallgatót válogattak össze a világ minden tájáról, és adtak nekik lehetőséget, hogy a The Centre for Tourism and Cultural Change (CTCC) irányítása alatt megkezdhessék doktori tanulmányaikat. A csoport kialakításában az egyik ki nem mondott szempont az volt, hogy csak nemzetközi jelentkezőket vettek számításba, helyi brit nem volt köztük. Francia, német, svájci, olasz, osztrák, jordániai, kínai, dél-koreai, szingapúri és az én személyemben egy magyar hallgatót vettek fel a kutatóközpontba. Az eltérő kulturális háttérhez még hozzáadódott, hogy mindenki más-más tudományterületről is érkezett. Voltak közöttünk történészek, európai etnológusok, szociológusok és antropológusok, de közös volt az érdeklődésünkben a turizmus és a kultúra kapcsolatának megértése.

Mivel mindegyikőnk 'valahonnan jött' így senki nem volt otthon Leeds-ben. Nem csak, hogy nem voltak velünk a családtagjaink, de nem voltak körülöttünk az otthoni tárgyaink, könyveink, bútoraink sem. Úgy kezdtük meg életünk egyik legfontosabb időszakát, hogy minden idegen volt a számunkra. Albérletekben laktunk az egyetem körül, ezek közül talán a leghíresebb (vagy inkább hírhedtebb) a 'headquarter' volt, egy hatalmas, hat szobás ház, amelyben a csoportnak majd a fele elszállásolta magát. Amellett, hogy nagyon sok időt töltöttünk azzal, hogy szakmai dolgokról beszélgettünk, könyveket és cikkeket ajánlottunk egymásnak, a többségünk elkezdte kialakítani a saját tárgyi környezetét és szép lassan körülvettük magunkat tárgyakkal. Ez nem volt különösebben nehéz dolog egy olyan helyen, mint Leeds. A két hatalmas egyetemmel a város úgy tűnt, mint egy ingyenes ajándékbolt. Először is ott voltak az internetes hirdetések, amelyeken a diákok minden szorgalmi időszak végén ingyen felajánlották elvitelre az albérletükben lévő holmikat, kacatokat, tévéket stb. Azok, akik nem vették a fáradságot hirdetést feladni, egyszerűen kitették a házuk elé a bútoraikat és háztartási gépeiket, hogy vigye el az, akinek szüksége van rá. Minden évben volt két olyan hét, amikor az utcákon szó szerint alig lehetett járni a bútoroktól, hűtőktől, vasalódeszkáktól, szekrényektől, székektől stb. Emellett persze ott voltak a 'car boot sale'-ek, ezeken emberek fillérékért próbáltak megszabadulni a CD-iktől, vázáktól, vagy éppen lakás kiegészítőktől. Megunt és felesleges tárgyak forogtak körbe, vándoroltak egyik személy életéből a másikéba.

Így került az egyik legjobb barátom birtokába egy eredeti sheffieldi acél antik étkezőkészlet, így szereztünk tányérokat, asztalt, 'kemping' csocsót, tévét, DVD lejátszót, fali díszeket és biciklit. Így vettük körbe magunkat mi idegenek idegen tárgyakkal egy idegen helyen. A tárgyak aztán elkezdtek hozzánk tartozni fizikailag, mi pedig a tárgyakkal kötődni érzelmileg. A sheffieldi antik étkezőkészlet soha nem lett eladva (pedig jó pénzt lehetett volna csinálni belőle), a tányérokból pedig azóta is eszünk (sőt azóta már a Leeds-ben született lányom is evett belőle). Az ott töltött évek alatt így lettek meghatározóak az identitásunk számára azok a tárgyak, amelyekkel az idegenség élményét próbáltuk feloldani úgy, hogy egy másik ember életéből beemeltük a sajátunkba.

Ezt az érzést aztán 2007-ben egy saját szervezésű nemzetközi konferencián igyekeztünk megfogalmazni. A konferenciának azt a címet adtuk, hogy 'Things that move' és arra voltunk kíváncsiak, hogy milyen szerepe van a tárgyaknak a kozmopolita, állandóan mozgó emberek identitásában, a turisták mindennapjaiban és általában véve az emberi mobilitásban. A konferencia helyszínén – az irodáink körüli előadótermekben – egy kisebb kiállítást rendeztünk, ahol mindegyikőnk kiválasztott és bemutatott egy olyan tárgyat, amelyik reflektál a saját utazására és az általa érzett idegenség élményére. Többek között kiállítottunk a gyaloglásban szétment cipőt, a szerencsét hozó kavicsot, a kedvenc bögrét, a függőágyat, a svájci bicskát, a nemzetközi diákigazolványt, a poncsót, a drótból készült bozóttaxit, a kubai szivart és persze a sheffieldi étkezőkészletet. Mindezen tárgyak reflektáltak önműn kozmopolita élményeinkre, Leeds-be kerülésünk előtti életünk vándorlásaira, a városban eltöltött életünkre és az idegenség érzésére. Voltak tárgyak, amelyek évek óta utaztak a gazdájukkal és voltak, amelyek néhány hete kerültek a tulajdonosukhoz. Mint kutatóknak az volt a célunk, hogy a konferenciára látogatók között párbeszédet stimuláljunk arról, hogy milyen társadalmi élete lehet egy-egy tárgynak, miként váltanak tulajdonost bizonyos dolgok, milyen szerepe lehet egy-egy tárgynak egy személy identitásában és, hogy ezt minként tudjuk mi kutatók valamilyen formában megérteni és interpretálni. Egyszerűen szólva az emberi identitás (személyiség) és a nem emberi dolgok közötti viszonyra voltunk kíváncsiak, különös tekintettel azokra az esetekre, amelyekben mind a vizsgált emberek, mind pedig a tárgyak állandó mozgásban vannak. Kiállított tárgyaink mellé rövid történeteket mellékelünk, körülírtuk a dolgainkat és megpróbáltunk rákényszeríteni magunkat a reflexióra.

Később a Leeds-ben eltöltött évek felőrölték az idegenség érzését és sokunknak egyre több 'saját' tárgya lett, a tárgyakkal együtt pedig több és több emberi kapcsolat alapozódott. Az első idegenség érzés kezdett teljesen elhalványodni. Évekkel később, amikor Magyarországra kerültem a Kodolányi János Főiskola Turizmus Tanszékére, kollégáimmal arra gondoltunk, hogy megkérünk embereket arra, hogy a leeds-i kiállításához hasonlóan reflektáljanak utazási élményükre a tárgyaikon keresztül. A projektnek az 'Utazó tárgyak: kedvenc tárgyam utazáskor' címet adtuk és nyílt felhívást intéztünk mindenkihez, hogy küldje el nekünk az utazáskor használt kedvenc tárgyának a fényképét, illetve írja le röviden, hogy mit jelent számára az adott tárgy. Ennek a projektnek az első eredményeit foglalja össze ez a kiadvány.

Míg az emberek és tárgyak viszonyának vizsgálata nem új keletű a társadalomtudományokban, a modern turizmus tanulmányokban egy teljesen új szemlélet kezdődött a 2000-es évek elején arról, hogy miként érthetnénk meg jobban az ember-nem emberi dolgok viszonyát. Az 1990-es években kezdődő performansz fordulattal (Coleman and Crang 2002; Edensor 1998; Minca and Oakes 2006) a turizmust a kutatók egyre inkább a mindennapi cselekvések és gyakorlatok szintjén kezdték el értelmezni. A turizmus jelenségét ma már egyre kevésbé magyarázzák kulturálisan kódolt jelek és vizuális jelrendszerek mentén; a szemiotikai értelmezése az emberi utazásnak egyre kérdésesebbé válik (Haldrup-Larsen 2010). A turizmust ma már egyáltalán nem tekintjük 'szent utazásnak' (Graburn 1979), ahol a 'turista tekintet' (Urry 1990) állandóan az autentikusság és eredetiség jegyeit keresi. Számos vélekedés szerint azok az emberi cselekvés formák, amelyeket mi turizmusnak nevezünk, a mindennapi élettől elválaszthatatlan gyakorlatok és performanszok, ezekben a fizikai környezet és ennek *megtapasztalása* elkerülhetetlen. A turista folyamatosan és elkerülhetetlenül interakcióban van tárgyakkal és a tárgyakon keresztül a környezetével. Ezt a testi kontaktuson alapuló folyamatot a korábbi szemiotikai értelmezések teljesen kizárták a lehetséges értelmezési keretektől. A turista nem csak hogy folyamatos fizikai kapcsolatban van a tárgyi környezettel az utazása során, de ez a tárgyi környezet nagyban segíti és meghatározza azt, amit mi turista élménynek hívunk. Tárgyak segítenek átkelni egy tájon, megtapasztalni a természetet, emlékezni egy szituációra, eligazodni egy városban és így tovább. Sokszor tárgyakra emlékezünk, vagy tárgyakon keresztül emlékezünk egy adott szituációra, a tárgyak sokszor olyan emocionális értéket hordoznak a turista számára, amely fizikai tüneteket is generálhat. Nézzünk csak meg

egy tipikus középosztálybeli otthon berendezését és számoljuk össze, hány utazásból származó tárgyat látunk a polcokon, vitrinekben, falakon porosodni. Ezen összegyűjtött dolgok mintegy saját múzeumként képesek a fizikai tapintáson keresztül újra és újra felidézni az ott lakók utazási élményeit.

Az utazó élményeinek és emócióinak tárgyakon keresztül való megértése sokáig nem volt elfogadott a kulturális tanulmányokban, és a hegemoniát élvező reprezentációs iskolák többnyire szimbolikus entitásként kezelték mindazon információkat, amelyekkel a turista az utazások alatt kapcsolatba került. Brossurák, képeslapok, fényképek, televízió, internet, szöveges és képi információk irányították a turista tekintetét, és ruházták fel az egyes helyeket mítoszokkal és jelentésekkel. Ez a megközelítés egy olyan szemlélethez vezetett, amely főleg a szimbolikus értékeket látta egy-egy helyszínben, és elsiklott a fizikai felületek *használati értékei* felett. A turista tanulmányok nagy része sokáig dematerializálta a turista élményt; a helyeket, a tájat és a testeket pusztán kulturálisan kódolt jelrendszerekként próbálta megérteni és megértetni.

Pedig a turista tárgyaknak nem csak szimbolikus értéke van. A turizmust nem tekinthetjük egy, csak a jelek szintjén létező szemiotikai gyakorlatnak. A korábbi strukturális és vizuális szemlélettel ellentétben/mellett ma már azokra a mindennapi gyakorlatokra is figyelniük kell melyekben a mobil emberi test a különböző érzékelési módokon (tapintás, látás, hallás, ízlelés) keresztül beágyazódik és együtt él a fizikai környezetével. Ez az - alapvetően Ingoldi (2000)- megközelítés sokat változtatott a tárgyi kultúra turizmusban betöltött szerepének a megértésén.

Turisták – mint ahogy mindenki más – folyamatosan kapcsolatban vannak környezetükkel bizonyos tárgyi felületeken keresztül. A túracipőt arra használjuk, hogy a csupasz lábbal nem bejárható sziklás és köves sétaösvényeket végiggyalogoljuk. Az utazáskor használt kedvenc bögre, bicska vagy póló szintén olyan technológiák és felületek, amelyek közvetítenek az emberi test és a fizikai környezet között. A városnézés, túrázás, pihenés a medence partján mind úgy jönnek létre, hogy emberi testek szoros kapcsolatban kerülnek dolgokkal, a tájjal, a fizikai környezettel, mely fizikai valóságról a tudat - főleg emlékeken keresztül - élményt alakít ki. A Leedsben kiállított elhasznált túracipővel arra szeretnénk volna reflektálni, ahogy egy tárgy hozzásegíti a használóját beleágyazódni a fizikai környezetébe és ezen keresztül élményeket szerezni arról. A szimbolikus érték mellett a használati jelentőségre

koncentráltunk. Mi, turisták, materializáljuk a környezetünket és a teret. Az utazás performatív gyakorlata nem más, mint az emberi test folyamatos interakciója tárgyakkal és technológiával. Az, amilyen tárgyakon keresztül interakcióba kerülünk környezetünkkel, nagyban meghatározza a turista élményt. A turisták beszélnek hasznos, kedves vagy éppen szép tárgyokról, és a technológia egyre inkább meghatározza, hogy milyen formában utazunk. A modern ruházat megszűri a testünknek a kellemetlen környezeti hatásokat (hideg, meleg, nedvesség, pára stb.). A turizmus földrajza nem más, mint az emberi test és a tárgyak (technológiák) geográfiája.

Ha így értelmezzük a turizmust, akkor látjuk, hogyan teszik lehetővé a tárgyak azt, hogy turistává legyünk. Az elképzelt és vizuális mobilitások helyett a fizikai mobilitás is fontos lehet; a szimbolikus értékek helyett a használati értékek is figyelmet érdemelnek. Persze ez a használati érték illékony és változatos. Kevés dolognak van hosszú időn át érvényes, állandó értéke, és az, hogy mit mire használunk, nagy változatosságot mutat. Az 'Utazó tárgyak: kedvenc tárgyam utazáskor' projekthez az embereket arra kértük, hogy olyan tárgyak fotóit küldjék el, amelyek valami miatt fontosak a számukra. A fontosság mibenlétét direkt nem határoztuk meg, kíváncsiak voltunk, hogy azt ki, miben adja meg. Érkeztek fotók tárgyokról, melyeknek a tulajdonosa mágikus vagy spirituális értékeket tulajdonított. Kabbala plüss állatok melyeknek fizikai jelenlétük 'hatalommal' bír az utazás kimenetelét illetően. Huber Vanda 'Plüss bárány'-a és Balázsik Réka 'Cincin'-je egyértelmű példája a klasszikus úti fétiseknek. Ezen tárgyak megértése, a modern mágia, jelenti talán a legnehezebb feladatot a számunkra.

Régóta tudjuk, hogy a mágikus gondolkodás egyáltalán nem a 'pre-modern' ember kultúrájának sajátja, mint ahogy azt Frazer (1993) vagy éppen őrá alapozva Mauss (2000) gondolta, sem pedig a megbomlott tudat sajátossága, mint azt Freud állította a Totem és tabuban (2011). A technológiailag legfejlettebb 'nyugati' társadalmakban élő emberek szintén számtalanszor emelik ki tárgyak egy-egy sajátos tulajdonságát, és tekintik ezen tulajdonságokat különösen fontosnak. Ez a tulajdonsága a tárgynak ritualizálódhat, és a tárgy tulajdonosa időről-időre végrehajthat bizonyos szimbolikus gyakorlatokat az adott tárggyal. Az utazó-turista babonáknak széles skáláját ismerjük melyek ehhez a folyamathoz tartoznak. A szerencsét hozó tárgy sokaknak csak bizonyos helyen és pozícióban lehet a táskában, bizonyos esetekben lehet csak elővenni, nyakba lógatni; egyes ruhadarabokat speciális esetekben vehetünk csak fel stb. Ezen

szimbolikus gondolkodásban az emberek bizonyos tárgyak potenciális hatalmát próbálják racionalizálni és ezzel a környezetükre, a jövőre hatni.

Számos tárgyról nehéz eldönteni, hogy bír-e mágikus erővel vagy sem, és hiba lenne erőszakkal kategorizálni a kiadványban szereplő tárgyakat. Több, főként gyakorlati értékkel bíró tárgy, szintén magán visel szimbolikus értékeket, és egyetlen beküldött történetben sem éreztük, hogy a tulajdonosnak ne lenne érzelmi kötődése a leírt tárgyhoz. Amikor az emberek a pulóverükről, a svájci bicskájukról vagy a kirándulótáskájukról írnak, akkor mindezt családi történeteken vagy diákélményeiken keresztül teszik. Az életet, az utazást, az emberi test környezethez való viszonyát látom ezekben a tárgyleírásokban. Az utazó tárgyak beágyazódnak a mindennapokba, az adott személy, a mesélő élettörténetéhez, és több szállal kötődnek a közeli vagy a távolabbi múlthoz. Itt is igaz az, amit Daniel Miller (2012) mondott: minél inkább elmerülünk a tárgyak megértésében, annál többet tudhatunk meg az emberről. Az utazó tárgyak vizsgálata tehát egyértelműen nem konkrétan a tárgyak vizsgálatáról szól, hanem arról, miként kapcsolódnak emberek a világhoz, a környezetükhöz ezen tárgyakon keresztül.

Válogatásunkból talán az egyik legmeghatóbb és szakmailag legkomplexebb Kálmán László története, aki az öccsének Trabant gyűjtő szenvedélyéről írt és küldött nekünk képet. Az ajándék, a modellálás, a gyűjtés pszichológiája, a családi mikro történetmesélés és a turista képzésnek egy nagyszerű keveréke bontakozik ki a sorokból. Ebben az esetben a modell Trabant nem csak egy gépjármű szó szoros értelmében vett méretarányos imitációja. Itt inkább a tulajdonos az életének fontos állomásait vetítette ki egy tárgyra (illetve a relikviák gyűjteményére), ami tulajdonképpen modellálja a család első autóját, saját születését, fiatalkorát vagy éppen a hobbiját. Érdekes, hogy ez a tárgy, más relikviákkal együtt, aztán bekerült az utazás fizikai körforgásába, főszerepet kapott és felbukkant különböző helyeken, ahol azt még meg is örökítik vizuálisan. A technikai sokszorosításnak köszönhetően a tárgy aurája, Walter Benjamin (1969) szerint, veszélybe kerülhet. Mihelyst bizonyos dolgok elvesztik az eredetükhöz fűződő szálakat, megsemmisülhetnek funkciójukban. Napjaink turista művészetében, és általában vett tárgyi kultúrájában, az eredetiség mint biztos referencia pont a tárgy megítélésében folyamatosan újraértelmeződik. Sok esetben, mint például az itt tárgyalt tömeggyártott Trabant modell esetében, az emberek nem törekednek az eredeti példány birtoklására. Tömeggyártott áruk szintén létrehozhatnak egy olyan kontextust (aurát?),

amelyben az adott tárgy valós referencia pontként funkcionál személy és emlékei között. Az ilyen személyesített tömegárúk gyűjtésével pedig a tulajdonos nem csak perszonifikálja a tömegárút, de a gyűjtemény darabjai egymáshoz viszonyítva el is nyerik sajátos értéküket. A tömeggyártott Trabant relikviák a tulajdonos életének rendszerében válnak egyedi értéké.

Látszik tehát, hogy az utazó tárgyak nagyon sokfélék lehetnek, amit azonban biztosan állíthatunk, hogy megkerülhetetlenek akkor, amikor az utazás jelenségét próbáljuk megérteni. Ezzel a rövid válogatással arra szeretnénk felhívni a figyelmet, hogy nehéz lenne megérteni az utazó embert anélkül, hogy az általa használt tárgyakat elemeznénk. Jelen rövid bevezetővel és az itt közölt válogatással erre a problémára szeretnénk reflektálni és esetleg további diskurzust generálni a témában.

Felhasznált irodalom:

Benjamin, Walter 1969 **A műalkotás a technikai sokszorosíthatóság korszakában.** Budapest, Gondolat.

Coleman, Simon and Crang, Mike (eds.) 2002 **Tourism: Between Place and Performance.** New York-Oxford: Berghahn Books.

Edensor, Tim 1998 **Tourists at the Taj: Performance and Meaning at a Symbolic Site.** London: Routledge.

Frazer, G. James 1993 **Az aranyág** Budapest, Századvég Kiadó.

Freud, Sigmund 2011 **Totem és tabu.** Hermit Könyvkiadó Bt.

Graburn, Nelson 1989 Tourism: The Sacred Journey in: Valene L. Smith (ed.) **Hosts and Guests: The Anthropology of Tourism** (2.ed.) Philadelphia, University of Pennsylvania Press.

Haldrup, Michael and Larsen, Jonas 2010 **Tourism, Performance and the Everyday: Consuming the Orient.** London and New York: Routledge.

Ingold, Tim 2000 **The Perception of the Environment. Essays on Livelihood, Dwelling and Skill.** London-New York, Routledge.

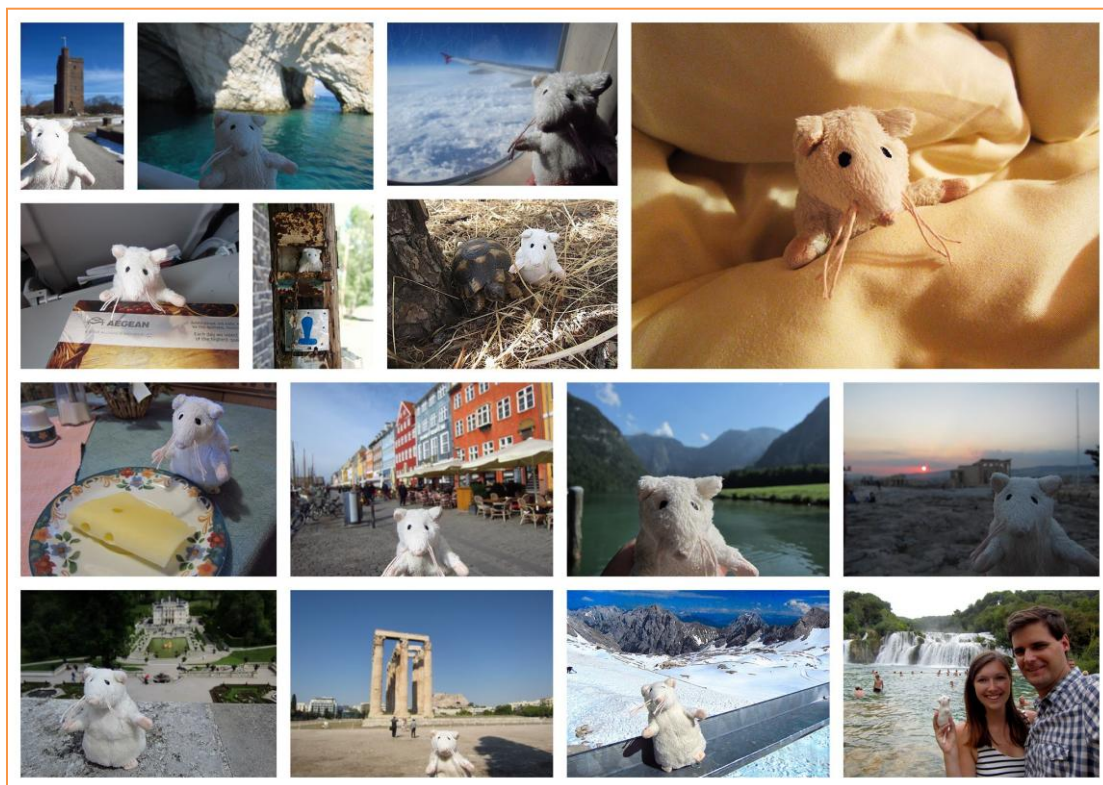
Mauss, Marcel 2000 **Szociológia és antropológia.** Budapest, Osiris Kiadó.

Miller, Daniel 2010 **Stuff** Cambridge, Polity Press.

Minca, Claudio and Oakes, Tim 2006 **Travels in Paradox: Remapping Tourism.** Lanham: Rowman and Littlefield Publishers.

Urry, John 1990 **The Tourist Gaze.** London: Sage

Baksa Réka: Cincin

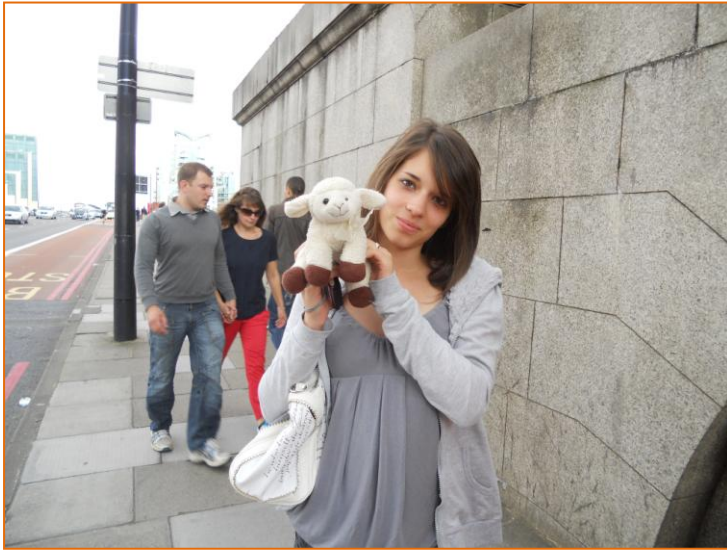
Ő Cincin. A legbátrabb vándorpatkány (*Rattus norvegicus*) a világon. Mérföldeket utazott már autóval, buszon, vonaton, de nem veti meg a sétahajót, óriáskereket, felvonót, fotós táskát és a vállon utazást sem.

Rajong a kulturális és kulináris változatosságért. Kedvencei a sajt ritkaságok.

Feljutott már Németország legmagasabb pontjára, fürdött a Königssee-ben is. Magyarországnak minden kis szegletét ismeri. Nagy álma, hogy beutazhassa az egész világot.

Bárhol is tűnik föl, az emberek mosollyal köszöntik. :)

Huber Vanda: Plüss bárány

Ezt a félszemű plüss bárányt a Londonban töltött kéthetes ERASMUS intenzív program során menttem meg a belváros egy forgalmas hídjának úttestéről. Ott ült árván az út közepén, az autók elfüstöltek mellette. Csoporttársam pedig a legmotiválóbbról intézte hozzám: "úgysem mersz beszaladni érte." Mertem. Túléltem. Ez legalább nem boltban vett souvenir! Amiért fontos nekem, az pedig az, hogy

a két hét során menthetetlenül beleszerettem Dél-Angliába. Próbálok lépéseket tenni, hogy diploma után majd visszajuthassak hosszabb távra. A bárány itthon van, a repülőút során sajnos kiesett a másik szeme is. De akárhányszor ránézek, eszembe jut, hogy Anglia visszavár engem, és nem lehetetlen, hogy ez meg is történjen.

Rátz Tamara: A pulóver

Most már nincs olyan tárgyam, amelyet mindig, minden körülmények között magammal vinnék, ha utazom (kivéve az útleveletem, amely még mindig jól esik, ha nálam van, hiába nincs rá szükség Európa nagy részében), de sokáig volt. A képen látható fekete pulóver eredetileg apukámé volt, emlékeim szerint ő is legalább 10 évig hordta, mire középiskolás koromban elkönyörögtem tőle, a nagypapám kockás ingeivel együtt. Egy teljesen átlagos fekete pulóverről van szó, amelyet nehéz volt összekoszolni és könnyű volt kimosni, így amikor 1989. júliusában elindultunk a barátaimmal hátizsákkal és vonattal, hogy a francia forradalom 200. évfordulóját Párizsban ünnepeljük és egy hónap alatt bejárjuk Franciaországot, Spanyolországot és Olaszországot, ez a pulóver volt az egyetlen melegebb ruhadarab, amelyet magammal vittem. Az eredeti funkciója mellett vonaton vagy pályaudvaron alvásnál párnaként is remek szolgálatot tett, így ősszel ismét elvittem Riminibe, majd

következő nyáron egy újabb hátizsákos, interrailes, parkban/vonaton/pályaudvaron/hajón/utcán alvós utazásra Észak-Európába (ide ugyan jó lett volna időnként egy kabát is, de meg kellett elégednem a pulóverrel). Nagyjából ekkor alakult ki az, hogy enélkül a fekete pulóver nélkül nem indultam el sehova,

mindenhova jött velem. Lehet, hogy még ma is hurcolnám magammal, ha nem veszítem el sok évvel később Kuala Lumpurban a repülőtér mosdójában: letettem kézmosás közben, és csak akkor vettem észre, hogy ott felejtettem, amikor már átmentem a biztonsági ellenőrzésen és nem tudtam visszamenni érte. Gondolkoztam, hogy megpróbálom meggyőzni a biztonsági szolgálatot arról, hogy én nem utazhatok a pulóverem nélkül, de végül belenyugodtam a veszteségbe, azzal vigasztalva magamat, hogy sokkal "szebb halála" lett a világutazó pulóvernek egy egzotikus ország repülőterén elveszítve, mintha előbb-utóbb én kényszerülök arra, hogy kidobjam szegényt egy budapesti kukába.

Kiss Róbert: A svájci bicska

Ezt a bicskát 2002 nyarán (10 éve) vettem Svájcban a kinti tanulmányaim alatt, így igazán hozzám nőtt. Egyrészt multi funkcionális, másrészt a kellemes emlékeket felidéző tárgyként, így ez az egyetlen olyan tárgy, amelyet igyekszem mindig magammal

vinni, ha elutazom. Most is becsomagoltam, a lenti bőröndömbe...

Michalkó Gábor: Világlátott kirándulótáska

A gyártó feltehetően hátizsáknak szánta, de jobbra – pántját lazán jobb vállamra vetve –

kirándulótáskaként járta be velem Európát. Nem az érintett országok, tájak és városok száma, nem az együtt megtett kilométerek, hanem az életkora miatt válik érdekessé a táska. 1987-ben vettem Münchenben egy szüleimmel töltött nyugat-európai körút záróakkordjaként, a tomboló bevásárlóturizmus mámorában. A 25 éve elnyűhetetlen Adidas táska a közelmúltban esett egy kisebb generációzón, amelynek során a varrások, kötések megerősítésre kerültek, hogy újabb negyedszázadon keresztül szolgálhassa mellettem a turizmustudományt.

Régi Tamás: Naplók

Napló szinte mindig van nálam, ha utazom. Borzasztó időigényes dolog naplót írni az utazás alatt, tulajdonképpen egy nyűg az egész. A dolog csak a hazaérkezés után válik értékké, amikor úgy tudok ezekre az írásokra nézni, mint valami ereklyékre. Egyfelől szeretem őket, mint tárgyakat: jó minőségű papír és többnyire bőrkötésű füzeteket választok utazás előtt; órákig, műgonddal válogatok a boltban, állandóan kísérletezek a méretekkel és a lapminőséggel, kemény vagy puha fedelű legyen, stb. Másrészt pedig sok gond van velük amikor utazom, pontosabban amikor a terepmunkámat végzem: állandó rettegés, hogy elvesznek, elkobozzák, ellopják, elázik stb. Éppen ezért amint lehet fénymásolom őket és külön poggyászban utaztatom a másolatokat. Íme néhány az utóbbi év terméséből.

Kálmán László: Trabant

Tulajdon képen ez a kép nem is nekem fontos, hanem az öcsémnek, Tamásnak. Ő már kiskora óta a Trabantok megszállottja, tavaly együtt nyaraltunk az USA-ban és Miami beach-en készítettem ezt a képet neki. Egészen kiskora óta szenvedélye a "Trabantozás", ez volt a család első autója, születése után is Trabantal vitték haza a szüleim. Ő ezzel magyarázza a nagy rajongást, hogy ő szinte a Trabantban született. Mindig van nála valamilyen Trabant relikvia, bárhova is utazik, és ezt meg is örökíti néha. Ezt a kis kék Trabantot még kiskorában kapta, és múlt nyáron igyekezte minél több helyen megörökíteni Amerikában. Ezt a képet én készítettem, mert az én fényképezőgépem jobb minőségű képeket készít, de ő is ott állt mellettem, és bőszen instruált, hogy mi legyen a háttérben.